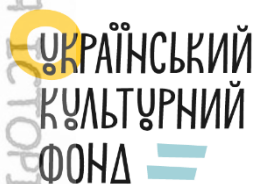

ВГО «Український центр вивчення історії Голокосту»

Центр єврейської освіти України

Український культурний фонд

Програма навчального модуля «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії» (очно-дистанційна форма навчання)

- I. Профіль програми
- II. Пояснювальна записка
- III. Навчально-методичні матеріали для тренера і слухачів

АВТОР: Лімонова О. Є.

Київ, 2019 рік

Вступ

Програму навчального модуля **«Бабин Яр: пам'ять на тлі історії»** побудовано навколо одного освітнього ресурсу з використанням трьох його компонентів. Ресурс **«Бабин Яр: пам'ять на тлі історії»** є новаторським в українському освітньому просторі, а отже, методика роботи з ним також є особливою.

Цільова група навчального модуля – педагогічні працівники всіх категорій (вчителі історії, правознавства, громадянської освіти, філологічних дисциплін, педагоги, що викладають факультативні курси з вивчення єврейської історії та культури, практичні психологи, соціальні педагоги) і керівні кадри (директори, заступники директора з виховної роботи, класні керівники).

Навчання здійснюється за очно-дистанційною формою, що складається з самопідготовки (11 годин) і очного тренінгу з відпрацювання практичних навичок (6 годин). Загальний обсяг – 17 годин.

Окремі елементи модуля з вересня 2018 р. перебувають у процесі апробації в усіх регіонах України.

Програму навчального модуля **«Бабин Яр: пам'ять на тлі історії»** можна впроваджувати у закладах післядипломної освіти у вигляді навчального модуля у складі курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників або як окремий очно-дистанційний курс.

Навчально-методичний комплект складається з опису профілю програми навчального курсу, пояснювальної записки до нього та навчально-методичних матеріалів для тренера і слухачів.

ЗМІСТ

I.	Профіль програми навчального модуля «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії»	4
II.	Пояснювальна записка до профілю програми навчального модуля «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії»	7
	Мета й очікувані результати навчання	7
	Можливі способи впровадження програми у практику закладів післядипломної педагогічної освіти (ППО)	8
	Контекст програми: державні стандарти й освітні галузі	8
	Цільова група	8
	Модель навчання за модулем	9
	Дистанційна складова навчального модуля	9
	Очна складова навчального модуля: тренінг практичних навичок	10
	Мета і структура тренінгу	10
	Способи впровадження тренінгу у практику закладів ППО	10
	Зміст і загальні очікувані результати тренінгу	10
	Стратегія навчання на тренінгу	11
	Система оцінювання на тренінгу	11
	Ресурсне забезпечення тренінгу	11
	Вимоги до тренера	12
III.	Навчально-методичні матеріали для тренера і слухачів очних тренінгів	14
	Орієнтовний сценарій проведення тренінгу	14
	Анкети для оцінювання результатів тренінгу	14
	Список рекомендованих інтернет-ресурсів	15
	Список рекомендованої літератури	15

I. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОГО МОДУЛЯ «БАБИН ЯР: ПАМ'ЯТЬ НА ТЛІ ІСТОРІЇ»

Мета програми: надати слухачам методику роботи з освітнім ресурсом «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії», що складається з трьох компонентів: віртуальної виставки «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії», однойменного посібника-путівника і документального фільму «Бабин Яр у пошуках пам'яті».

Характеристика

Предметна сфера: суспільні науки. Акцент на історії, але застосування буде доречним і на уроках громадянської освіти; можливе використання під час викладання філологічних дисциплін, художньої культури, у виховній роботі.

Фокус модуля – спеціальний. Акцент на можливостях конкретного освітнього ресурсу «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії»

Орієнтація. Акцент на використанні в освітньому процесі додаткових джерел інформації, упровадженні елементів музейної педагогіки тощо.

Особливості. Модуль є особливим, тому що побудований навколо одного освітнього ресурсу з використанням трьох його компонентів. Ресурс «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії» є новаторським в українському освітньому просторі, а отже, методика роботи з ним також є особливою.

Цільова група: вчителі історії, правознавства, громадянської освіти, філологічних дисциплін, педагоги, що викладають факультативні курси з вивчення єврейської історії та культури, класні керівники, заступники директора з виховної роботи, практичні психологи, соціальні педагоги.

Працевлаштування та продовження освіти

Працевлаштування. Після завершення модуля вчителі зможуть використовувати освітній ресурс у викладанні історії України, всесвітньої історії, громадянської освіти, виховній роботі тощо.

Продовження освіти. Після завершення модуля в учителів буде можливість створювати власні заняття, поглиблюючи роботу з освітнім ресурсом «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії».

Стиль освіти

Підходи до навчання. Стиль навчання – орієнтований на слухача, активний. Лекції чергуються з практикумами, відбувається навчання на основі завдань, заохочуються дискусії, рефлексивне навчання, робота в групах, а також індивідуальна робота.

Методи оцінювання. Наприкінці модуля оцінюють набуті та продемонстровані навички й компетентності у викладанні, використання

інтерактивних методів, створення самостійного продукту (заняття) в конструкторі інтерактивного путівника «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії». Методи: оцінювання рівня компетентностей учасників тренінгу здійснюється шляхом вхідного і вихідного анкетування (самооцінка і оцінка колег-«експертів»).

Ключові компетентності

Загальні

- *Креативність.* Здатність генерувати нові ідеї.
- *Комунікація.* Здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою.
- *Міжособистісне спілкування і командна робота.* Здатність працювати в команді, виконуючи різні ролі.
- *Проектна робота.* Здатність до розроблення та управління проектами.
- *Медіаграмотність.* Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- *Громадянська позиція.* Здатність формулювати та обстоювати власну громадянську позицію.

Фахові

- *Історична тема.* Детальні знання і розуміння цієї тематичної сфери, дискусій на цю тему.
- *Наступність історичних періодів.* Здатність проводити адекватні паралелі між історією та сучасністю. Розуміння важливості збереження пам'яті про історичні події та передавання її наступним поколінням.
- *Аналіз джерел.* Пошук, добір і доцільне використання відео, фото, текстових документів та інших джерел.
- *Термінологія.* Вживання виваженої, історично-доцільної термінології для цієї теми.
- *Знання ресурсів.* Вільне орієнтування в додаткових ресурсах (у тому числі ІКТ) та здатність використовувати їх відповідно.
- *Міждисциплінарний підхід.* Здатність використовувати інструментарій інших дисциплін відповідно до власного проекту.

Результати навчання

- ✓ Обізнаність у темі, здатність продуктивно дискутувати.
- ✓ Здатність презентувати результати індивідуальної або групової роботи.
- ✓ Здатність продуктивно працювати у групі.
- ✓ Здатність аналізувати історичні джерела, інтерпретувати та контекстуалізувати їх.
- ✓ Здатність використовувати ІКТ-ресурси, аналізуючи їхній зміст.

- ✓ Здатність використовувати інструменти інших гуманітарних дисциплін.
- ✓ Здатність обрати тему, провести і завершити освітній проект у рамках модуля.

Вартість навчання

Участь у програмі коштує 300 грн (потрібно сплатити після підтвердження участі).

Усі учасники самостійно оплачують дорожні та/або інші витрати, пов'язані з участю у навчанні.

Реєстрація

Для реєстрації стежте за оголошеннями [на сайті](#) та у [Фейсбуці](#) УЦВІГ.

Додаткова інформація або рання реєстрація можливі за адресою:

uhcenter@holocaust.kiev.ua

Максимальна кількість учасників групи: 25.

Мінімальна кількість учасників групи: 10.

Усі учасники отримають сертифікати за встановленою формою.

Зміст модуля

Тема	Зміст навчального матеріалу	Результати навчання
1. Бабин Яр: історія та особливості меморіального простору (2 години)	<ul style="list-style-type: none"> - Коротка історія Бабиного Яру як місця на карті міста Києва. - Події Голокосту на теренах Бабиного Яру. - Огляд меморіального простору Бабиного Яру та особливостей його формування. - Бабин Яр і два тоталітарні режими 	Знати коротку історію місцевості Бабин Яр. Орієнтуватися в пам'ятках, розташованих на теренах меморіального простору Бабиного Яру
2. Віртуальна виставка та пугівник для вчителя «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії» (3 години)	<ul style="list-style-type: none"> - Ознайомлення з матеріалами ресурсу. - Методичні можливості використання матеріалів ресурсу 	Орієнтуватися в матеріалах освітнього ресурсу. Аналізувати методичні можливості різних його компонентів. Висувати пропозиції (нові теми, підстави для використання) щодо розвитку методичних можливостей

<p>3. Інтерактивний путівник для вчителя «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії» (4 години)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Концепція збірника навчальних занять. - Огляд методів і прийомів. - Робота з конструктором занять 	<p>Розуміти загальну концепцію путівника для вчителя, а також можливості його використання на уроках і у виховній роботі. Вміти користуватися конструктором занять для створення власних матеріалів</p>
<p>4. Документальний фільм «Бабин Яр у пошуках пам'яті» як інструмент освітньої роботи (2,5 години)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Методичні можливості документального фільму в роботі з різними віковими групами. - Потенціал ресурсу для виховної роботи 	<p>Володіти методиками роботи з документальним кіно для проведення занять і виховних заходів. Вміти добирати та використовувати матеріал для різних вікових груп, враховуючи їхні психологічні особливості</p>
<p>5. Збереження пам'яті про Бабин Яр: хто відповідальний? (3 години)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Концепція меморіалізації Бабиного Яру сьогодні. - Участь держави та громадських організацій у процесі меморіалізації. - Культура пам'яті в сучасній Україні 	<p>Знати про різні підходи та концепції меморіалізації простору Бабиного Яру, а також участь у цьому процесі державних і недержавних установ та організацій. Вміти сформулювати та висловити свою позицію з цього питання. Висувати пропозиції щодо вшанування пам'яті різних категорій громадян на теренах Бабиного Яру</p>
<p>6. Контрольне заняття (2,5 години)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Застосування на практиці вміння користуватися конструктором занять в інтерактивному путівнику. - Створення власного продукту (заняття) у цьому конструкторі 	<p>Демонструвати набуті під час навчання за модулем знання і навички, втілювати їх у кінцевий продукт – власне заняття</p>

**II. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО ПРОФІЛЮ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОГО МОДУЛЯ
«БАБИН ЯР: ПАМ'ЯТЬ НА ТЛІ ІСТОРІЇ»
(ОЧНО-ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ)**

МЕТА Й ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою навчальної програми є надати слухачам методику роботи з освітнім ресурсом «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії», що складається з трьох компонентів: віртуальної виставки «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії»,

однойменного посібника-путівника і документального фільму «Бабин Яр у пошуках пам'яті».

У результаті навчання педагогічні працівники:

- ⇒ *знають* концептуальні й методичні основи викладання емоційно складного навчального матеріалу, відповідно до вікових особливостей розвитку та поведінки учнів, способи організації сприятливого навчального середовища;
- ⇒ *вмотивовані і здатні* застосовувати інтерактивні методи навчання, які забезпечують активну участь кожного учня; творчу співпрацю між собою і з учителем; сприятливий емоційний клімат у класі; формування відчуття класу як єдиної команди;
- ⇒ *володіють методами* розвитку в учнів ключових психосоціальних компетентностей: критичного мислення, аналізу проблем і прийняття рішень, креативності, самоусвідомлення і самооцінки, ефективної комунікації, самоконтролю, емпатії, здатності до кооперації, переговорів, поваги до культурних відмінностей, запобігання і конструктивного розв'язання конфліктів.

Зазначимо, що розвиток у дітей і підлітків ключових психосоціальних компетентностей вищого порядку є одним із головних пріоритетів Нової української школи (НУШ).

МОЖЛИВІ СПОСОБИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ У ПРАКТИКУ ЗАКЛАДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ (ППО)

Програму можна впроваджувати у закладах післядипломної освіти у вигляді навчального модуля у складі курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників або як окремий очно-дистанційний курс обсягом 0,5 кредиту ЄКТС.

КОНТЕКСТ ПРОГРАМИ: ДЕРЖАВНІ СТАНДАРТИ Й ОСВІТНІ ГАЛУЗІ

Зміст, завдання і очікувані результати навчання педагогічних працівників за модулем «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії» визначаються, насамперед, чинними державними стандартами двох освітніх галузей: «Гуманітарні науки» (03) і «Соціальні та поведінкові науки» (05).

ЦІЛЬОВА ГРУПА

Курс розраховано на вчителів історії, правознавства, громадянської освіти, філологічних дисциплін, педагогів, які викладають факультативні курси з

вивчення єврейської історії та культури, класних керівників, заступників директора з виховної роботи, практичних психологів, соціальних педагогів.

МОДЕЛЬ НАВЧАННЯ ЗА МОДУЛЕМ

Підготовка педагогічних працівників за навчальним модулем «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії» проходить за очно-дистанційною моделлю.

Дистанційне навчання здійснюється шляхом самостійного ознайомлення зі складовими освітнього інтерактивного ресурсу «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії» з подальшим виконанням попереднього домашнього завдання.

Очне навчання проходить у формі тренінгу з відпрацювання практичних навичок на базі закладів післядипломної педагогічної освіти за відповідною тренінговою програмою.

ДИСТАНЦІЙНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО МОДУЛЯ

Онлайн-ресурс «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії» розміщується за адресою <http://memory.kby.kiev.ua/>

Призначення. Онлайн-ресурс спрямовано на детальне ознайомлення з історією та проблемою меморіалізації Бабиного Яру в місті Києві; застосування елементів і методик музейної педагогіки в освітньому процесі; використання у викладанні різноманітних джерел інформації (зокрема документального кіно) та їх аналізу; створення власного продукту за допомогою електронного конструктора занять.

Попереднє домашнє завдання. Просимо учасників ознайомитися з віртуальною виставкою, документальним фільмом і путівником. Після ознайомлення дати відповідь на такі запитання:

- ✓ Який експонат віртуальної виставки ви могли би використати у занятті про особливості історії та пам'яті про трагедії Другої світової війни у своєму регіоні (будь-який період)?
- ✓ Яке основне питання порушує документальний фільм «Бабин Яр у пошуках пам'яті»?
- ✓ Які з занять, наведених в інтерактивному путівнику, ви б використали першими? Які б іще теми ви запропонували розглянути у заняттях?
- ✓ Будь ласка, зареєструйтеся у розділі «Авторам» інтерактивного путівника. Зверніть увагу, лист-підтвердження реєстрації може потрапити до папки «Спам».

ОЧНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО МОДУЛЯ: ТРЕНІНГ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

МЕТА І СТРУКТУРА ТРЕНІНГУ

Мета тренінгу: відпрацювання практичних навичок педагогічних працівників для подальшого навчання учнів за означеною тематикою.

Обсяг тренінгу: 6 годин.

СПОСОБИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТРЕНІНГУ У ПРАКТИКУ ЗАКЛАДІВ ППО

Відпрацювання практичних навичок рекомендують проводити у вигляді одноденного тренінгу.

Однак, у разі необхідності, за вибором закладу післядипломної педагогічної освіти, реалізацію програми тренінгу можна розвести у часі за окремим графіком. При цьому місце і час моделювання педагогічними працівниками уроків-тренінгів для учнів, а також їх демонстрації, визначають уповноважені представники закладів ППО.

ЗМІСТ І ЗАГАЛЬНІ ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТРЕНІНГУ

Зміст тренінгу

Розділ	Зміст навчального матеріалу	Результати навчання
1. Дискусія: Бабин Яр – актуальність пам'яті та особливості меморіального простору	<ul style="list-style-type: none"> - Що таке «місця пам'яті»? - Які проблеми у вшануванні пам'яті Бабиного Яру можна виокремити? - Обговорення тез за методом «займи позицію»	Знати коротку історію місцевості Бабин Яр. Розуміти, що Бабин Яр – це важливе місце на мапі України, але сприйняття його дуже різне. Так само є різним уявлення про історію цього місця та пам'ять про нього, про те, яким чином меморіалізувати простір і чи потрібні додаткові зусилля зі створення місця пам'яті Бабин Яр
2. Бліц-екскурсія	<ul style="list-style-type: none"> - Ознайомлення з матеріалами ресурсу. - Методичні можливості використання матеріалів ресурсу. - Основні очікування від ресурсу	Орієнтуватися в матеріалах освітнього ресурсу. Аналізувати методичні можливості різних його компонентів. Висувати пропозиції (нові теми, підстави для використання)

		щодо розвитку методичних можливостей
3. Методичний квест	<ul style="list-style-type: none"> - Концепція збірника навчальних занять. - Практикуми та їх обговорення - Огляд методів і прийомів 	Розуміти загальну концепцію путівника для вчителя, а також можливості його використання на уроках і у виховній роботі. Вміти користуватися конструктором занять для створення власних матеріалів
4. Створення уроків за допомогою конструктора занять	<ul style="list-style-type: none"> - Застосування на практиці вміння користуватися конструктором занять в інтерактивному путівнику. - Створення власного продукту (заняття) у цьому конструкторі 	Демонструвати набуті під час навчання за модулем знання і навички, втілювати їх у кінцевий продукт – власне заняття

У результаті проходження тренінгу з відпрацювання практичних навичок педагогічні працівники:

- ⇒ почуваються впевнено у навчанні дітей ключових психосоціальних навичок (критичного мислення, аналізу проблем і прийняття рішень, креативності, самоусвідомлення і самооцінки, ефективної комунікації, самоконтролю, емпатії, здатності до кооперації, переговорів, поваги до культурних відмінностей, запобігання і конструктивного розв'язання конфліктів тощо);
- ⇒ володіють методами і прийомами, які забезпечують демократичну дисципліну в класі без примусу і покарань;
- ⇒ вміють організовувати активне й мотивуюче обговорення у класі (формувані проблемні ситуації, ставити відкриті запитання, надавати позитивний зворотній зв'язок тощо);
- ⇒ готові застосовувати різні форми інтерактивного навчання (обговорення у колі, аналіз ситуацій (кейсів), виконання проектів, дискусії, роботи у малих групах, рольові ігри тощо).

СТРАТЕГІЯ НАВЧАННЯ НА ТРЕНІНГУ

Тренінги для педагогів проводять спеціально підготовлені тренери. Вони застосовують стратегію «рольового занурення», яка полягає у такому.

Після знайомства, створення доброзичливої атмосфери, обговорення релевантних концептуальних і методичних питань, учасники отримують ролі

для участі в методичному квесті. З кожним колом ролі змінюються. Таким чином протягом тренінгу учасники можуть «приміряти» на себе кілька ролей і розглянути методичні можливості під різним кутом зору.

Під час демонстрації обраного уроку «вчителями-тренерами» інші учасники стають «експертами».

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НА ТРЕНІНГУ

На тренінгах практичних навичок оцінюють складові компетентності учасника у створенні та проведенні уроків для учнів – знань, ставлень і навичок.

Оцінювання рівня знань і ставлень учасників тренінгу здійснюється шляхом вхідного і вихідного анкетування (самооцінка і оцінка колег-«експертів»).

Оцінювання практичних навичок володіння інтерактивними методами проводять у процесі моделювання учасниками уроків для учнів.

Учасники також мають можливість оцінити якість проведення тренінгу, що допомагає тренерам гнучко враховувати рівень зацікавленості й потреби групи.

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРЕНІНГУ

Орієнтовний сценарій проведення тренінгу для тренера наведено у наступному розділі.

Усі ресурсні матеріали для проведення тренінгів розміщено у вільному доступі (безкоштовно) на сайті <http://memory.kby.kiev.ua>.

ВИМОГИ ДО ТРЕНЕРА

Тренінги з відпрацювання практичних навичок педагогічних працівників мають проводити спеціально підготовлені тренери. Таку підготовку можна пройти на базі Українського центру вивчення історії Голокосту.

Нижче наведено узагальнені вимоги до рівня підготовленості тренера.

Тренер має знати:

- ⇒ концепцію і складові ресурсу «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії»;
- ⇒ програму курсу історії України, громадянської освіти;
- ⇒ особливості навчання дітей і дорослих;
- ⇒ інтерактивні методи та особливості їх застосування;
- ⇒ опорні плани проведення тренінгів для учнів;
- ⇒ методи і процедури оцінювання на тренінгу вчителів.

Тренер має вміти:

- ⇒ чітко формулювати цілі тренінгу та його складових частин;
- ⇒ враховувати потреби та очікування учасників;
- ⇒ дотримуватися рекомендованого плану уроків-тренінгів;
- ⇒ забезпечувати демократичну дисципліну;
- ⇒ робити презентації;
- ⇒ організовувати активне обговорення;
- ⇒ організовувати відпрацювання практичних умінь;
- ⇒ організовувати зворотний зв'язок.

Тренеру корисно знати:

- ⇒ як подолати страх і хвилювання;
- ⇒ як підтримувати доброзичливу атмосферу на тренінгу;
- ⇒ як реагувати на складних учасників.

III. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ТРЕНЕРА І СЛУХАЧІВ

ОРІЄНТОВНИЙ СЦЕНАРІЙ ПРОВЕДЕННЯ ТРЕНІНГУ

09.00–09.10	Вступне слово від організаторів
09.10–10.10	Дискусія: Що відбувається з пам'яттю про Бабин Яр?
10.10–10.40	Ознайомлення з інтерактивним проектом
10.40–10.55	Перерва
10.55–12.25	Практикум та обговорення: Віртуальна виставка та інтерактивний путівник для вчителя. Методична концепція збірника навчальних занять та огляд використаних матеріалів, методів і прийомів
12.25–13.00	Обід
13.00–14.30	Обговорення: Створення уроків за допомогою конструктора занять. Поєднання пам'яті про Бабин Яр із місцевим контекстом
14.30–15.00	Підбиття підсумків роботи

АНКЕТИ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ТРЕНІНГУ

Варіанти відповідей:

«Зовсім ні» – 1 бал

«Деякою мірою» – 2 бали

«Здебільшого» – 3 бали

«Цілком» – 4 бали

Анкета до тренінгу

Запитання	Бали
Я готовий до викладання емоційно складних тем	
Я розуміюся на ситуації, що склалася навколо Бабиного Яру	
Я добре володію методами підтримки демократичної дисципліни	
Я вмю організувати активне й мотивувальне обговорення	
Я готовий застосовувати методи інтерактивного навчання	

Анкета після тренінгу

Запитання	Бали
Я готовий до викладання емоційно складних тем	
Я розуміюся на ситуації, що склалася навколо Бабиного Яру	
Я добре володію методами підтримки демократичної дисципліни	
Я вмю організувати активне й мотивувальне обговорення	
Я готовий застосовувати методи інтерактивного навчання	

Анкета для оцінювання іншими учасниками

Запитання	Бали			
Я готовий до викладання емоційно складних тем				
Я розуміюся на ситуації, що склалася навколо Бабиного Яру				
Я добре володію методами підтримки демократичної дисципліни				
Я вмю організувати активне й мотивувальне обговорення				
Я готовий застосовувати методи інтерактивного навчання				

Список інтернет-ресурсів:

- <http://www.holocaust.kiev.ua/>
- <http://www.memory.gov.ua/ebook/babin-yar-pam-yat-na-tli-istorii>
- <http://www.kby.kiev.ua/komitet/>
- <https://www.yadvashem.org/ru.html>

Список рекомендованої літератури:

- http://www.memory.gov.ua/sites/default/files/babij_jar_final_small.pdf
(с. 152–155)